

ROGALAND FYLKESKOMMUNE
Postboks 130 Sentrum
4001 STAVANGER

Kontakt saksbehandler

Maria Terese Creighton, 51 56 87 84

Vedtak om tillatelse - Tiltak i vassdrag - Eigersund 0/1 - Jærveien ved Netlandstjørna - mudring utfylling sprenging - infrastruktur - FV44 Vassvik-Hellvik - adkomstvei

Statsforvalteren har ferdigbehandlet søknaden fra Rogaland fylkeskommune og har besluttet å gi tillatelse på visse vilkår etter forurensningsloven § 11 jf. § 16 til arbeider i innsjø.

Vilkårene står på side 11-13. Det er satt vilkår om at utfyllingsarbeider ikke skal gjennomføres i perioden 1.mai til 1. juli av hensyn til ål. Det skal opprettes mottakskontroll for utfyllingsmasser. Tiltakshaver må benytte en partikkelsperre, og det skal gjennomføres turbiditetsmålinger.

Vi varsler gebyr for behandling av søknaden.

Vedtaket kan påklages innen tre uker.

Vi viser til søknad av 27.03.2025 fra Multiconsult AS på vegne av Rogaland fylkeskommune om tillatelse etter forurensningsloven. Søknaden gjelder mudring, utfylling og sprenging i Netlandstjørna i Eigersund kommune i forbindelse med utbedring av Fv. 44 og etablering av adkomstvei.

Søknaden

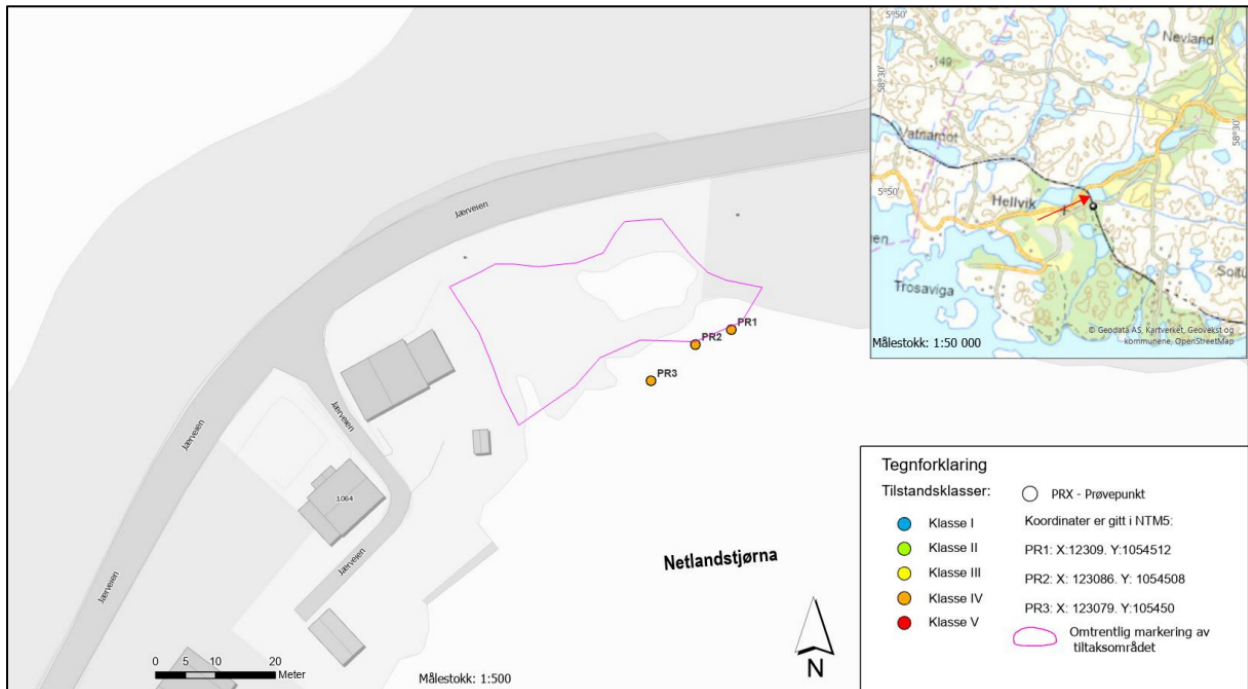
Rogaland fylkeskommune søker om tillatelse til gjennomføring av tiltak i Netlandstjørna i Eigersund kommune, som del av utbedringsarbeidet på fylkesvei 44 fra Vassvik i vest til Øvra Hellviksvatnet i øst. Som del av prosjektet skal adkomstvei til eiendommen med gnr./bnr. 60/90 flyttes. Den nye adkomstveien vil berøre en mindre del av Netlandstjørna i nordvest. For å etablere ny vei på stabile masser kreves tiltak som inkluderer mudring, massefortrenging og utfylling i innsjøen, samt eventuell sprenging. En oversikt over tiltaksområdet er gitt i figur 1.

Planlagt utførelse

Grunnet begrenset areal for avvanning av masser i tiltaksområdet, vil mudringen av sedimentmasser i størst mulig grad foregå ved massefortrengning med masseforflytning. Arbeidene vil utføres med gravemaskin fra land. Mudring vil innebære fjerning av sumpvegetasjon og sedimentmasser fra

innsjøen. Det er estimert at et volum på ca. 800 m³ skal massefortrenges. Dette gjøres ved å fylle ut sprengstein som fortrenger de bløte bunnsedimentene. I tillegg kan det bli nødvendig å sideforflytte sedimenter for å unngå oppgraving. Sprengning kan også bli aktuelt i forbindelse med massefortrengning, men vurderes foreløpig som lite sannsynlig. Endelig behov for sprengning vil først avklares under utførelsen. Utfylling i tjernet skjer som del av massefortrengningen. Videre utfylling over vannspeilet vil også utføres med gravemaskin.

Figur 1. Oversikt over tiltaksområdet hentet fra søknaden¹. Tiltaksområdet er markert med rosa polygon. Prøvepunkt for sedimentprøver med tilstandsklasser er avmerket i figuren. Rød pil i kart øverst til høyre angir Netlandstjørna.

Materialvalg for utfylling

Fyllmasser bestående av anortositt vil hentes fra utsprengt berg på lokaliteter vest i planområdet. Kornfraksjonen vil variere som følge av sprengning, men bergarten har generelt lavt innhold av finstoff. Det forventes ikke innhold av skyteledninger eller andre uønskede komponenter.

Masser

Det totale volumet av masser som skal utskiftes er beregnet til 2 200 m³ ± 600 m³. Volum av utfyllingsmasser er på ca. 2 850 m³ ± 600 m³. Volum av masser som skal mudres er på ca. 2 200 m³ ± 600 m³ hvorav 800 m³ ± 200 m³ vil massefortrenges (sumpvegetasjon og sediment). Berørt areal vil være på ca. 1 000 m² ± 200 m². Det skal mudres ned til 5 m.

Disponering av masser

Eventuelt vandige muddermasser fra Netlandstjørna vil avannes på land med avrenning til Netlandstjørna, innenfor siltgardin, før det kjøres bort. Massene vil leveres til godkjent mottak.

Arbeidenes varighet

Byggefasen for vegstrekning Vassvik-Hellvik forventes å vare i ca. 2 – 2,5 år. Med planlagt oppstart våren 2026. Arbeidene i Netlandstjørna antas å kunne utføres i løpet av ca. 6 måneder med planlagt oppstart tidlig i prosjektet.

Avbøtende tiltak

Fylkeskommunen oppgitt flere avbøtende tiltak i forbindelse med arbeidene i Netlandstjørna, som:

Tiltak for å hindre spredning av partikler og forurensede masser

Det vil benyttes siltgardin. Gardinen vil omslutte hele tiltaksområdet og gå helt ned til innsjøbunnen. Siltgardin vil benyttes under hele arbeidsperioden i Netlandstjørna. Siltgardinen vil inspiseres daglig, og kontrollene vil dokumenteres.

Tiltak mot plastspredning fra utfyllingsmasser

Før utfylling vil det gjennomføres grundig fjerning av plast fra massene. Plast som flyter opp i vannspeilet vil også fjernes.

Støyreducerende tiltak ved eventuell sprengning

Dersom sprengning blir nødvendig, vil det benyttes metoder som reduserer konsekvenser av støy og trykkbølger, som forsinket sprengning fremfor simultan detonasjon samt varselsprengninger. Før sprengning igangsettes, vil området kontrolleres for tilstedeværelse av dyreliv, for å unngå negativ påvirkning.

Håndtering av fremmede arter og infiserte masser

Vil gjøres i forkant av arbeidene med masseutskiftning for å unngå spredning av disse.

Hensyn til oppvandrende ål

Arbeidet vil ikke foregå i perioden mai-juni, for å ta hensyn til oppvandrende ål.

Underøkelser vedlagt søknaden inkluderer:

- Miljøundersøkelser av sedimenter i Netlandstjørna¹.
- Kartlegging av naturmangfold².
- Kartlegging og tiltaksplan for fremmede arter³.
- Fiskeundersøkelser i Netlandstjørna 27-28 juni 2022⁴.
- Salamanderundersøkelse i våtmarksområdet ved Netlandstjørna ved Hellvik bru⁵.
- Geotekniske grunnundersøkelser⁶.

Det er sendt inn søknad om fysiske tiltak i vassdrag og kantvegetasjon til Stasforvalteren. Denne er behandlet i egen sak med saksnummer 2024/15294.

Kunnskapsgrunnlag

Miljøforhold

En sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes, jf. forvaltningsloven § 17, naturmangfoldloven § 8 og forurensningsforskriften § 36-2.

Naturmangfold

Netlandstjørna ligger øst for Hellvik bru og har hydrologisk forbindelse til Hellvigsvatnet. Nord for tjernet ligger fylkesvei 44 og jernbanen går langs vestsiden. Området beskrives som et våtmarksområde der sumpmark omslutter breddene rundt tjernet⁷.

Fisk

Tilgrensende vann, Hellviksvatnet, er lakseførende (figur 2). Lakseførende strekning går også fra Hellviksvatnet og inn mot Netlandstjørna⁸. For å kartlegge hvorvidt Netlandstjørna med sidebekker

har en funksjon for anadrom fisk, er det utført fiskeundersøkelser i Netlandstjørna og i bekker tilknyttet tjernet⁹. Det ble konkludert med at Netlandstjørna har en viktig funksjon som gyte- og oppvekstområde for stasjonær bekkørret (ikke sjøvandrende). Det ble påvist naturlig rekruttering med minst tre årsklasser, inkludert yngel, i tilløpsbekken. Netlandstjørna, sammen med inn- og utløpsbekken, har også en viktig funksjon som oppvekstområde for ål (EN).

I undersøkelsen ble det konkludert med at det planlagte utfyllingsområdet i Netlandstjørna ikke har funksjon som gyte- og oppvekstområde for ørret, samt ikke påvist at Netlandstjørna fungerer som leveområde for anadrom fisk. Konsulent påpeker at det likevel ikke kan utelukkes at området har hatt/har en viss betydning for sjørørret. Men at dagens forhold både i utløpet og i tilløpsbekk tilsier at dette vil være lite sannsynlig.

Figur 2. Netlandstjørna med inn og utløpsbekk. Lakseførende del av vassdrag er vist i blått. Kilde: Temakart-Rogaland.

Salamander

I salamanderundersøkelser utført i april 2021 ble det konkludert med at våtmarksområdet mellom Fv. 44 og Netlandstjørna ikke har noen verdi som mulig salamander lokalitet¹⁰. Det ble ikke gjort funn av salamander i forbindelse med undersøkelsen.

Fugl

Våtmarksområder kan være viktige raste- funksjons- og næringsområder for fugl. I området er det observert flere fuglearter som bergand (EN), gulspurv (VU), grønnfink (VU) og granmeis (VU)¹¹. Rovfugl som hønehawk (VU) er også observert og som med stor sannsynlighet bruker området til næringsøk.

¹ FV. 44 detaljprosjektering Vassvik-Hellvik bru, miljøundersøkelser av sedimenter i Netlandstjørna Av Multiconsult på oppdrag fra Rogaland fylkeskommune. Rapportdato: 18.12.2024. Dokumentkode: 10252734-RIM-RAP-004.

² FV. 44 detaljprosjektering Hellvik - Vassvik - kartlegging av naturmangfold. Av Norconsult på oppdrag fra Rogaland fylkeskommune. Rapportdato: 03.11.2020. Oppdragsnr: 5206406. Versjon: J02.

³ FV. 44 detaljprosjektering Vassvik-Hellvik bru, kartlegging og tiltaksplan for fremmede arter. Av Multiconsult på oppdrag fra Rogaland fylkeskommune. Rapportdato: 18.11.2024. Dokumentkode: 10252734-01-RIM-RAP-003_rev01.

⁴ Fiskeundersøkelser i Netlandstjørna 27-28. juni 2022. Notat med undersøkelser utført av Norconsult på oppdrag fra Rogaland fylkeskommune. Oppdragsnr: 5206405. Versjon: J03.

⁵ Salamanderundersøkelse i våtmarksområdet ved Netlandstjørna ved Hellvik bru -Eigersund kommune. Mona Bue, Naturviter, Rogaland fylkeskommune. Dato 03.05.2021.

⁶ FV. 44 detaljprosjektering Vassvik-Hellvik bru, Datarapport – geotekniske grunnundersøkelser. Av Multiconsult på oppdrag fra Rogaland fylkeskommune. Rapportdato: 15.03.2024. Dokumentkode: 10252734-RIG-RAP-001.

⁷ FV. 44 detaljprosjektering Hellvik - Vassvik - kartlegging av naturmangfold. Av Norconsult på oppdrag fra Rogaland fylkeskommune. Rapportdato: 03.11.2020. Oppdragsnr: 5206406. Versjon: J02.

⁸ temakart-rogaland.no

⁹ Fiskeundersøkelser i Netlandstjørna 27-28. juni 2022. Notat med undersøkelser utført av Norconsult på oppdrag fra Rogaland fylkeskommune. Oppdragsnr: 5206405. Versjon: J03.

¹⁰ Salamanderundersøkelse i våtmarksområdet ved Netlandstjørna ved Hellvik bru -Eigersund kommune. Mona Bue, Naturviter, Rogaland fylkeskommune. Dato 03.05.2021.

¹¹ temakart-rogaland.no

Naturtyper

Naturtypen «Kystlynghei» ligger på vestsiden av Hellvigsvatnet¹². Naturtypen er av *svært viktig verdi* blant annet på grunn av størrelsen og fordi det er blitt utført relativt lite inngrep i naturen. Området har viktig bestander av klokkesøte (EN) og eik.

Fremmede arter

I forbindelse med veiutbyggingsprosjektet er fremmedarter langs veistrekningen kartlagt¹³. Ved tiltaksområdet er arter som sitkagran, fremmed gran samt arter som spirea, mispel og fagerfredløs registrert. Artene har stort invasjonspotensiale, og høy negativ økologisk effekt.

Vannforskriften

Netlandstjørna inngår i vannforekomst *Hellviksvassdraget bekkefelt* (027-346-R)¹⁴.

Vannforekomsten har «moderat» økologisk tilstand, mens den kjemiske tilstanden ikke er klassifisert. Vannforekomsten påvirkes i liten grad fra diffus – sur nedbør og i middels grad fra fysisk endring grunnet jordbrukstiltak. Netlandstjørna er hydrologisk forbundet med *Hellvikvatnet* som har vannforekomst ID 027-21128-L, kategorisert som innsjø. Den økologiske tilstanden er klassifisert som *god*. Kjemisk tilstand er ikke klassifisert. Vannforekomsten påvirkes i liten grad fra diffus avrenning fra fulldyrket mark.

Forurensning

Prøvetaking av bunnsedimenter i Netlandstjørna ble utført ved tre stasjoner i området for planlagt masseutskiftning¹⁵. Prøvene ble tatt iht. Miljødirektoratets veileder M-350. Sedimentene besto av mørk brun dybunn (finkornet løs innsjøbunn med høyt innhold av organisk materiale). Innholdet av finstoff var høyt ved samtlige stasjoner og varierte fra 68,3 – 82,5%. Totalt organisk karbon (TOC) var også høyt og varierte fra 16 – 25%, mens andelen leire var lavt (0,1% eller mindre).

Den kjemiske analysen viste til et innhold av sink og kadmium innenfor *moderat* tilstand ved samtlige stasjoner. Bly lå innenfor *moderat* tilstand ved to stasjoner. SumPAH-16 var innenfor *moderat* tilstand ved samtlige stasjoner. Seks PAH-forbindelser (antracen, fluoranten, krysen, benso(b+j)fluoranten, benso(ghi)perylene og indeno(123cd)pyren) var innenfor *dårlig* tilstand ved samtlige stasjoner. I tillegg var PAH forbindelsen Benso(k)fluoranten innenfor *dårlig* tilstand ved to av stasjonene. Fem PAH-forbindelser (acenaftylen, pyren, benso(a)antracen, benso(a)pyren og dibenso(ah)antracen) var innenfor *moderat* tilstand ved samtlige stasjoner. I tillegg var Acenaftylen innenfor *moderat* tilstand ved en av stasjonene. Øvrige PAH forbindelser var innenfor *god* tilstand. Prøvene ble tatt av de 6 øverste cm av sedimentene.

Avklaring etter plan- og bygningsloven

Forurensningsspørsmål skal om mulig søkes løst for større områder under ett og på grunnlag av oversiktsplaner og reguleringsplaner, jf. forurensningsloven § 11 fjerde ledd. Detaljplan for Fv. 44 Vassvik-Hellvik har planidentifikasjon 20200002. Reguleringsplanen ble vedtatt 27.03.2023. Planbestemmelser og plankart er tilgjengelig på Eigersund kommune sin nettside¹⁶.

¹² Naturbase faktaark;Kystlynghei, Ognadalen-Hellvik: <https://faktaark.naturbase.no/?id=BN00044655>

¹³ FV. 44 detaljprosjektering Vassvik-Hellvik bru, kartlegging og tiltaksplan for fremmede arter. Av Multiconsult på oppdrag fra Rogaland fylkeskommune. Rapportdato: 18.11.2024. Dokumentkode: 10252734-01-RIM-RAP-003_rev01.

¹⁴ vann-nett.no

¹⁵ FV. 44 detaljprosjektering Vassvik-Hellvik bru, miljøundersøkelser av sedimenter i Netlandstjørna Av Multiconsult på oppdrag fra Rogaland fylkeskommune. Rapportdato: 18.12.2024. Dokumentkode: 10252734-RIM-RAP-004.

¹⁶ Detaljregulering fv. 44 saksnr. 23/208 - Detaljregulering fv. 44 Vassvik - Øvra Hellvigsvatnet, gang- og sykkelveg, jernbanebro m.m - 2. gangsbehandling.

Avklaring med kulturminnemyndighetene

Tiltak i sjø/innsjø kan føre til tildekking eller ødeleggelse av kulturminner. Det kommer ikke klart frem av søknaden hvorvidt tiltaket er avklart i forhold til kulturminneloven. Statsforvalteren sender en kopi av dette brevet til Rogaland fylkeskommune og Stavanger maritime museum, slik at de er orientert om tiltaket. Vi minner om at dersom det under arbeidet oppdages kulturhistorisk materiale som kan være vernet eller fredet (som vrakdeler, fiskefeller, keramikk, bearbeidet flint, glass, kritt Piper eller annet), må arbeidene straks stanses og kulturminnemyndighetene varsles, jf. lov om kulturminner § 8 og § 14. Tiltakshaver plikter å underrette den som skal utføre arbeidene om dette, men står også selv ansvarlig for at det blir overholdt.

Høring

I henhold til forurensningsforskriften § 36-7 skal berørte offentlig organer og myndigheter, organisasjoner som ivaretar allmenne interesser som vedtaket angår, andre som kan bli særlig berørt gis anledning til å uttale seg til søknadens innhold. I tillegg skal offentligheten høres, jf. § 36-8.

Statsforvalteren har vurdert at tiltaket, dersom den blir utført i tråd med tillatelsens vilkår, vil være av mindre miljømessig betydning, og at forhåndsvarsel kan unnlates, jf. forurensningsforskriften §36-9 annet ledd punkt b. Vedtaket blir kunngjort i ettertid og sendt i kopi til offentlige høringsinstanser. Tillatelsen er ikke gyldig før klagefristen har utløpt.

Rettslig grunnlag

Statsforvalteren vil ut ifra de opplysninger som er gitt behandle søknaden etter forurensningsloven § 7, jf. § 8. Det vil si at tiltakshaver har en plikt til å unngå forurensing med mindre denne kan betegnes som «vanlig», og dermed ikke vil forårsake nevneverdig skade eller ulempe. Vurderer vi at forurensingen kan medføre nevneverdige skader/ulemper, vil vi vurdere tillatelse etter forurensningsloven §§ 11 og 16.

Myndighet for behandling etter forurensningsloven

Statsforvalteren er gjennom forurensningsforskriften rundskriv T-3/12 delegert myndighet ved mudring og utfylling i sjø og vassdrag, når tiltaket skjer fra land¹⁷.

Bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT)

Våre vurderinger og krav er basert på prinsippet om bruk av beste tilgjengelige teknikker (BAT), jf. forurensningsloven § 2 nr. 3 og naturmangfoldloven § 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Naturmangfoldloven

Ifølge naturmangfoldloven skal beslutninger begrunnes ut ifra hensynet til naturmangfoldet der dette er relevant. Beslutninger skal baseres på vitenskapelig kunnskap, men dersom dette ikke finnes, skal beslutninger baseres på «føre-var prinsippet». Naturmangfoldet gjelder arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, og effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskap skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

https://innsyn.onacos.no/eigersund/mote/wfinnsyn.ashx?response=journalpost_detaljer&journalpostid=2023000208&

¹⁷ Rundskriv T-3/12 om myndighet etter forurensningsloven

Vannforskriften

Vannforskriftens § 4 om miljømål setter krav om at tilstanden i vannet skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk tilstand og god kjemisk tilstand, jf. forskriftens klassifisering. Dersom tiltaket fører til at vannforekomsten endrer tilstandsklasse i negativ retning, vil det foreligge en forringelse. Miljømålene skal nås, og forringelse er ikke tillatt med mindre vilkårene for å gjøre unntak er oppfylt, jf. vannforskriften § 12.

Statsforvalterens vurdering

Aktuelle forurensningsparametere

Arbeid i forbindelse med tiltaket kan i hovedsak føre til partikkelspredning og spredning av eventuelle forurensende forbindelser ved at partikler spres via oppvirvling av bunnmasser og fra tilførte masser. Videre vil støy og rystelser virke forstyrrende for nærliggende naturverdier. Eventuell plast og annen forurensing knyttet til arbeidene vil kunne spres til miljøet.

Spredning av forurensing

Undersøkelser av bunnsedimenter i tiltaksområdet viser at bunnsedimentene er forurenset tilsvarende moderat tilstand for en rekke stoffer som tidligere beskrevet. Prøver ble tatt av de øverste 6 cm. Det er ikke kjent hvorvidt massene er ytterligere forurenset nedover i sedimentene. Man kan imidlertid anta at massene er forurenset også i de dypere lagene.

Spredning av finstoff

Mudring, utfylling og sprengningsarbeid kan føre til spredning av finstoff, noe som kan medføre negative konsekvenser for vannmiljøet, akvatisk liv og for fugl som livnærer seg i området. Tiltakets utførelse og nærhet til viktige naturverdier tilsier at det bør settes inn avbøtende tiltak for å minimere risiko for spredning av partikler og for raskt å kunne avdekke utslipp og iverksette tiltak. Det er viktig at utfylling samt sprengningsarbeid foregår kontrollert og så skånsomt som mulig.

Bruk av fysisk barriere for å hindre spredning av finstoff

Tiltakshaver har foreslått siltgardin for å begrense spredning av partikler og forurensede masser. Vi er enige i at dette vil være et godt tiltak for å avgrense og avdekke spredning av finstoff og forurensning. For å begrense spredning av partikler setter Statsforvalteren derfor vilkår til etablering av siltgardin i tiltaksområdet i hele arbeidsperioden. Siltgardin må plasseres med hensiktsmessig avstand slik at spredning fra bløtere bunn som fortrenses også fanges opp. For å kunne overvåke eventuell spredning av finstoff settes det også krav til måling av turbiditet.

Videre skal boblegardin benyttes under sprenging (se avsnitt om sprenging under) for å begrense trykkbølger fra sprengningsarbeidet.

Sprenging

Sprengninger kan medføre at fisk og andre akvatiske arter skades som følge av trykkbølger og påfølgende spredning av partikler. Skadepotensialet avhenger av faktorer som sprengladningsstørrelse og avstand til sprengningsområdet samt området det sprenges i. I ytterste konsekvens kan sprengningsarbeidet føre til at bestanden av fiskearter endres. Arter mest sårbare for påvirkning fra sprengningsarbeidet vil kunne reduseres og eventuelt utkonkurreres av andre arter.

Bruk av boblegardin under sprengning i Netlandstjørna

I hvor stor grad sprengningsarbeidet vil påvirke fiskefaunaen i Netlandstjørna er usikkert. Statsforvalteren ser det som viktig at effekter fra sprengningsarbeidet minimeres så godt det lar seg gjøre og setter derfor krav til at det skal benyttes boblegardin ved sprengning i Netlandstjørna. Boblegardin skal monteres innenfor siltgardin, og det skal påses at siltgardinen vil kunne tåle påkjenning fra sprengingen. Siltgardinen skal kontrolleres før boblegardinene skrur av, for å hindre spredning av partikler ut fra tiltaksområdet.

Varselsprengning for å unngå skade på fisk

I forbindelse med eventuell sprengning har tiltakshaver foreslått forsinket sprengning fremfor simultandetonasjon samt varselsprengning for å minske negativ påvirkning fisk og annet dyreliv i området. Vi vurderer potensialet for skade på fisk i Netlandstjørna som følge av trykkbølger fra sprengningsarbeidet til å være såpass stor at det settes krav til at sprengningsarbeid skal foregå så skånsomt som mulig og at varselsalve før sprengning skal benyttes.

Overvåking av partikler

For å avdekke spredning av finstoff skal Netlandstjørna overvåkes med turbiditetsmålere plassert hensiktsmessig i området. Overvåkningen skal utføres gjennom hele tiltaksperioden.

Nitrogenforbindelser

Tiltaket kan medføre tilførsel av skadelige nitrogenforbindelser fra utfyllingsmassen og sprengningsarbeidet. Det er særlig ammoniakk som er akutt toksisk for vannlevende organismer. Giftigheten avhenger av faktorer som pH, vanntemperatur og vannvolum. Ved høy pH vil andelen ammoniakk øke. Det samme gjelder for temperatur. Vi forventer at søker tar hensyn til at utfyllingsmassen ikke inneholder stoffer (som f.eks. betong, sementbaserte produkter) som kan øke pH i større grad. Det bør også påses at utfyllingsmassen ikke inneholder nitrogen fra udetonert sprengstoff.

Plast

I naturen brytes plast ned til mindre fragmenter av faktorer som UV-stråling, vær og vind. Små plast partikler (mikro og nano) kan lett tas opp av organismer og finner på denne måten veien inn i næringskjeden. Hvilke effekter dette har på organismers helse er ikke fullstendig kartlagt. Det er derfor viktig å påse at utfyllingsmassen er fri for plast. Plastavfall fra sprengingen kan forekomme blant annet fra bruk av skyteledninger av plast. Partikkelsperre under sprengningsarbeidene vil gjøre det mulig å samle opp eventuell plast som flyter. Det settes krav til effektiv oppsamling av eventuelt plastavfall. Oppsamling skal loggføres.

Kontroll av utfyllingsmasser

For å unngå forurensing og skade på naturmiljøet vil det være viktig med kunnskap om hvilken bergart som skal benyttes i utfyllingen. Det er da særlig viktig å unngå at syredannende bergarter med potensiale for utlekking av tungmetaller slik som fyllitt brukes¹⁸. Det oppgis at fyllmasser vil bestå av anortositt fra utsprengt berg. Det settes likevel krav til at det føres kontroll over steinmassene før de benyttes til utfyllingen. Kontrollen skal inneholde volum, type bergart og opprinnelse av masser samt en enkel vurdering av risiko for spredning av forurensing fra massene.

¹⁸ «Fyllitt fra Rogaland kan potensielt lekke ut tungmetaller», Statsforvalteren i Rogaland, publisert 05.01.2023.
<https://www.statsforvalteren.no/nn/Rogaland/Miljo-og-klima/Forureining/fyllitt-fra-rogaland-kan-potensielt-lekke-ut-tungmetaller/>

Disponering av overskuddsmasser

I søknaden oppgis det at eventuelt vandige muddermasser fra Netlandstjørna vil avvannes på land med avrenning til Netlandstjørna, innenfor siltgardin, før det kjøres bort og at massene vil leveres til godkjent mottak. I forbindelse med disponering av overskuddsmasser fra mudringen vil vi påpeke at overskuddsmasser fra tiltak i sedimenter, typisk mudder- og sprengsteinmasser fra mudring, er å anse som næringsavfall, og skal behandles i henhold til forurensningsloven § 32. Bunnsedimentene er prøvetatt og det er påvist forurensning. Vi ser det derfor som spesielt viktig at overskuddsmasser håndteres slik at forurensning ikke spres. Det vil derfor stilles krav til metode og håndtering av overskuddsmasser.

Fremmede arter

Det er registrert flere ulike fremmede arter med stort invasjonspotensiale nær tiltaksområdet. Vi gjør oppmerksom på at tiltakshaver har en aktsomhetsplikt, jf. forskrift om fremmede organismer § 28 i naturmangfoldloven, og skal derfor treffe forebyggende tiltak for å hindre at aktiviteten medfører uheldige følger for det biologiske mangfold, og for raskt å avdekke utilsiktet spredning av fremmede organismer

Konsekvenser for fisk og gyteområder

Anleggsarbeidet kan medføre at oppvekst- og gyteområder i tiltakets influensområde tildekkes. Partikler, særlig skarpe partikler fra sprengningsarbeid, er spesielt farlig for fisk og filtrerende organismer da disse er skarpe og lettere fester seg til og gjør skade på gjeller. Økt partikkelkonsentrasjon og blakking av vassdrag kan medføre at tilgangen til lys og næring reduseres. Fisk kan i tillegg ha vansker med å unngå predatorer. Trykkbølger fra sprengningsarbeid har stort skadepotensiale og kan i ytterste konsekvens medføre akutt fiskedød.

Selv om anadrom strekning er tilknyttet Netlandstjørna viser fiskeundersøkelsen i området til at Netlandstjørna mest sannsynlig ikke er et funksjonsområde for anadrom fisk og at selve utfyllingsområdet ikke har funksjon som gyte- og oppvekstområde for ørret. Det er imidlertid vist til at Netlandstjørna har en viktig funksjon som gyte- og oppvekstområde for bekkørret og ål (EN). Ål er kategorisert som sterkt truet¹⁹ og det vil være særlig viktig å hensynta funksjonen for ål (EN) i området. Ålen vandrer opp i vassdragene i sommerhalvåret. Tiltakshaver har foreslått at arbeid ikke skal foregå i perioden mai - juni av hensyn til oppvandrende ål (EN). Vi støtter opp om dette og setter som vilkår at arbeidet ikke skal utføres i denne perioden.

Støy og påvirkning på fugl

Anleggsarbeidet vil være forstyrrende for fugl med funksjonsområde tilknyttet tiltaksområdet. Fugl som oppholder seg i nær tiltaksområdet vil mest sannsynlig trekke lengre unna området så lenge arbeidet foregår.

Samlet miljøpåvirkning

Søknaden omfatter arbeider i vann som ved utføring kan føre til spredning av partikler og av forurensede bunnsedimenter. Arbeidene vil virke forstyrrende på naturmangfoldet, særlig fisk og andre vannlevende organismer samt fugl. Det vil derfor være viktig at det settes inn avbøtende tiltak som begrenser påvirkningen tiltaket vil ha på naturmiljøet. Statsforvalteren anser at det omsøkte tiltaket, når utført i henhold til fastsatte vilkår, utgjør liten risiko for forringelse av miljøtilstanden i vannforekomsten som helhet jf. miljømålet i vannforskriften § 4. Dette begrunnes i tiltakets omfang, planlagte utførelse og varighet.

¹⁹ Ål, Artsdatabanken, Norsk rødliste for arter 2021: <https://lister.artsdatabanken.no/rodlisterforarter/2021/1381>

Metode

Tiltakshaver må dekke kostnadene ved å begrense eventuell skade på naturmiljø som følge av tiltaket, jf. naturmangfoldloven § 11. Statsforvalteren har gjort en vurdering av forslaget til søker når det gjelder tiltak for å begrense forurensning fra arbeidene, og har gjort en vurdering av mulig avbøtende tiltak som kan hindre negative konsekvenser på naturmiljøet som følge av arbeidet jf. naturmangfoldloven § 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder).

Tiltakshaver har en generell plikt til å unngå forurensning, jf. forurensningsloven § 7, og må derfor kontinuerlig føre tilsyn med at det ikke forekommer uventet og/eller unormal forurensning som følge av arbeidet.

Konklusjon

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsettelsen av vilkår, vurdert de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 er lagt til grunn som retningslinjer for beslutningen. Søknaden er også vurdert etter bestemmelsene i vannforskriften.

Vurdering av tiltaket etter naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7 tilsier at naturen i området kan bli påvirket av tiltaket. Tiltaket er likevel avgrenset, og i samsvar med reguleringsbestemmelsene for området. Tiltaket vil føre til at trafiksikkerheten ved veistrekningen økes samt til økt fremkommelighet. Videre vurderes det at samfunnsnyttene utveier de miljømessige ulempene tiltaket medfører. Statsforvalteren finner derfor at mudring, utfylling og sprenging i Netlandstjørna i Eigersund kommune kan tillates på visse vilkår. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger i søknaden av 27.03.2025 og opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt dette brevet.

Det understrekes at all forurensning fra virksomheten isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte utslippsgrensene, plikter bedriften å redusere utslippet så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56. Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart. Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke fritar for erstatningskrav for eventuelle skader eller ulemper som følger av virksomheten, jf. § 53. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt, kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Tillatelsen etter forurensningsloven fritar ikke virksomheten fra plikter i henhold til annen lovgivning.

Vedtak

Med hjemmel i lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 11, jf. § 16, gir Statsforvalteren i Rogaland på visse vilkår tillatelse til Rogaland fylkeskommune, til mudring, utfylling

og sprenging i Netlandstjørna, som del av utbedringsarbeidet på fylkesvei 44 fra Vassvik i vest til Øvra Hellviksvatnet i øst.

Tillatelsen omfatter mudring av ca. 2 200 m³ ± 600 m³ masser, utfylling av ca. 2 850 m³ ± 600 m³ masser, over et innsjøbunnareal på ca. 1 000 m² ± 200 m² og sprenging ved behov for massefortrenging.

Ved avgjørelsen om tillatelse, og ved fastsettingen av vilkår, er det lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket ellers vil medføre. Prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 er lagt til grunn som retningslinjer for beslutningen. Søknaden er også vurdert etter bestemmelsene i vannforskriften. Det stilles nedenfor vilkår om tiltak for å begrense forurensning, og for å motvirke skader på det marine miljø.

Vilkår

Med hjemmel i forurensningsloven § 16 blir det stilt følgende vilkår for tillatelsen. Vilkårene er nummerert for å lette den planlagte rapporteringen, særlig med tanke på avvik.

Generelle vilkår

1. Tiltakshaver er ansvarlig for at tillatelsen blir overholdt og plikter å orientere dem som skal gjennomføre arbeidene i innsjø om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet. Det er videre tiltakshaver sitt ansvar å sørge for å fremskaffe alle nødvendige opplysninger slik at arbeidet kan gjennomføres tilfredsstillende og i henhold til tillatelse.
2. Tiltakshaver er ansvarlig for å gi beskjed til Statsforvalteren når arbeidet i innsjø starter.
3. I henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, plikter tiltakshaver å påse at det etableres internkontroll som sikrer at kravene i denne tillatelsen overholdes slik at arbeidet kan revideres. Statsforvalteren skal ha uhindret adgang til anleggsarbeidet, dokumenter m.m., for å kunne føre tilsyn med aktivitetene.
4. Støy fra arbeidet og/eller anleggstrafikk skal ikke overskride grenseverdiene i gjeldende Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442; Klima- og miljødepartementet). Arbeid skal gjennomføres innenfor vanlig arbeidstid, 07:00 – 16:00 mandag – fredag. Det må tas særlig hensyn til eventuell hekkende fugl.
5. Arbeider i innsjø skal utføres på en måte som minimerer risiko for skade og/eller ulempe for det akvatiske miljø. Arbeidet skal utføres på en så skånsom måte som mulig.
6. Arbeider i innsjø er ikke tillatt i perioden 1. mai til 1. juli av hensyn til oppvandrende ål.
7. Tillatelsen gjelder til 31.12.2031, fra utløp av klagefristen.

Siltgardin

8. I forkant av arbeidet skal det etableres en partikkel barriere, eksempelvis siltgardin(er), som omfavner hele området for mudring, utfylling og sprenging i innsjø. Hensikten er å hindre spredning av bunnsedimenter samt spredning av finstoff og plast fra arbeidene.
 - 8.1. Det skal gjennomføres daglig tilsyn med barriere(r) for å sikre at denne fungerer etter sin hensikt. Inspeksjon skal loggføres og vedlegges sluttrapport jf. vilkår 21.
 - 8.2. Siltgardin skal ikke fjernes før 14 dager etter endt arbeid. Brukt siltgardin skal leveres til godkjent mottak.
 - 8.3. Det er ikke tillatt å åpne og lukke siltgardinen under arbeidet.

Mudring

9. Mudring skal utføres på så skånsom måte som mulig for å hindre unødvendig oppvirvling av sedimenter.
10. Avvanning av mudringsmasser skal skje på tett dekke og med avrenning til området innenfor siltgardin.
11. Mudringsmasser skal leveres til godkjent mottak, med tillatelse fra forurensningsmyndighet. Massene skal transporteres i tett lastebil eller konteiner, slik at disse ikke er utsatt for nedbør eller lekkage under transport. Deklareringsskjema skal sendes til Statsforvalteren som vedlegg til sluttrapport jf. vilkår 21.

Utfylling

12. Det skal opprettes mottakskontroll av utfyllingsmasser. Mottakskontrollen skal beskrive hvilke masser er mottatt til utfylling, hvor disse er kommet fra og mengde. Den skal også inneholde en enkel vurdering av risiko for spredning av forurensning fra massene.
13. Utfylling i sjø skal gjennomføres på en måte som sikrer stabilitet i massene under tiltakets utførelse og i ettertid.
14. Transport, mellomlagring og håndtering av utfyllingsmasser skal gjøres slik at det forårsaker minst mulig søl, støy og støv.
15. Det kan benyttes rene masser til utfylling i sjø. Massene skal ikke inneholde skyteledninger som flyter. Tiltakshaver skal sikre at utfyllingsområde overvåkes visuelt for flytende plastavfall, og at dette samles effektivt under tiltaket.

Sprengningsarbeid

16. For å begrense skadevirkning fra sprengningsarbeid på fisk og andre akvatiske arter i området, skal det før arbeidene med sprengning påbegynnes, monteres dobbel boblegardin rundt tiltaksområdet, innenfor siltgardin. Det skal gjennomføres daglig visuell kontroll av boblegardin for å sikre at den fungerer etter hensikten. Kontroll av boblegardin skal loggføres. Boblegardinene tillates skrudd av ved opphold i sprengningsarbeidene. Siltgardin skal kontrolleres før boblegardinene skrues av.
 - 16.1. Det skal sprenges med forsinkelse hvis det skal skytes med flere ladninger, ikke simultant.
 - 16.2. Det skal sendes varselsalve (småladninger) 5-10 minutt før sprengning for å skremme bort fiskene i området. Tidspunkt for varselsalve og sprengning loggføres og rapporteres til Statsforvalteren ved sluttrapportering.
 - 16.3. Eventuelle skyteledninger, plastavfall m.m. fra sprengning skal samles opp effektivt. Dersom det oppdages spredning av plastavfall utenfor tiltaksområdet, skal tiltak iverksettes for oppsamling av dette. Oppsamling skal loggføres og presenteres i sluttrapporten jf. vilkår 21.

Overvåkning av partikler

17. Det skal utføres turbiditetsmålinger på to stasjoner utenfor tiltaksområdet. Målinger skal utføres på relevant sted, for best mulig kunne fange opp spredning av partikler fra arbeidene. Grenseverdi for turbiditet settes til 10 FTU/NTU over referanseverdi. Arbeidene skal stanses, årsaksforholdene avklares og nødvendige avbøtende tiltak gjennomføres dersom grenseverdier overskrides utover en periode på 30 minutter.

Dersom overskridelsene skyldes arbeidene, kan arbeidene ikke starte opp igjen før turbiditeten er nede på stabile nivåer under grenseverdien.

Rapportering

18. Før anleggsarbeidene starter, skal tiltakshaver ha etablert en beredskapsplan som skal gjennomføres straks hvis det viser seg at arbeidet medfører akutt forurensning til vann, grunn og luft. Beredskapsplanen skal være tilpasset den miljørisikoen som tiltaket til enhver tid representerer. Beredskapsplanen oversendes til Statsforvalteren før oppstart av arbeidet.
19. Under gjennomføring av tiltaket skal virksomheten overvåke tiltaket for:
 - å sørge for at avbøtende tiltak som utføres er tilstrekkelig effektive til å hindre uønskede effekter
 - å kunne iverksette straktiltak ved behov
 - å dokumentere at krav i tillatelse overholdes
20. Ved avvik fra vilkår i denne tillatelsen eller andre uventede hendelser som berører ytre miljø, er tiltakshaver ansvarlig for at Statsforvalteren varsles umiddelbart. Avvik skal loggføres.
21. Når arbeidet i innsjø er ferdig skal tiltakshaver utarbeide en kort rapport der samtlige resultater fra arbeidet presenteres, og hvor en dokumenterer at vilkårene i denne tillatelsen er oppfylt. Rapporten skal minst inneholde:
 - Oppsummering av gjennomført tiltak og eventuelle avvik fra planlagt arbeid med begrunnelse.
 - Mengde og type masse som er fylt ut.
 - Mengde masser mudret og levert til godkjent mottak.
 - Loggført inspeksjon av siltgardin og oppsamlet plastavfall.
 - Beskrivelse av erfaring med utstyr, teknologi etc.

Rapporten skal sendes til Statsforvalteren innen 8 uker etter avsluttet arbeid i innsjø.

Vi vil understreke at all forurensning fra arbeid i Netlandstjørna i Eigersund kommune, isolert sett er uønsket. Brudd på vilkår i tillatelsen medfører straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen ikke fritar for erstatningskrav for eventuelle skader eller ulemper som følger av virksomheten, jf. forurensningsloven § 53. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt, kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Vi gjør oppmerksom på at tillatelsen ikke fritar søker fra plikter i henhold til annen lovgivning.

Klageadgang

Tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra melding om vedtaket er mottatt. En eventuell, begrunnet klage stilles til Miljødirektoratet, og sendes Statsforvalteren i Rogaland, postboks 59 Sentrum, 4001 Stavanger, eller til sfropost@statsforvalteren.no.

Etterkunngjøring

Tillatelsen og søknadsdokumentene vil bli lagt ut til offentlig ettersyn på internettsiden til Statsforvalteren i Rogaland www.statsforvalteren.no/rogaland under emnet *Miljø og klima*.

Varsel om gebyr

Statsforvalterens behandling av søknader om nye tillatelser, endringer i eksisterende tillatelser og kontroller i medhold av forurensningsloven er omfattet av en gebyrordning, jf. kapittel 39 i

forurensningsforskriften. Søker skal betale gebyr for saksbehandlingen av søknader uavhengig av om det blir gitt tillatelse eller avslag i saken.

Gebyrets størrelse blir fastsatt av forurensningsmyndigheten i samsvar med forurensningsforskriftens § 39-4. Gebyrene skal samlet sett ikke overstige forurensningsmyndighetens kostnader ved saksbehandlingen eller kontrollen. Ved fastsettelse av gebyrsats skal forventet ressursbruk knyttet til saksbehandlingen eller kontrolltiltaket legges til grunn.

Arbeidet med tillatelsen er vurdert til å tilsvare gebyrsats 6, jf. forurensningsforskriften § 39-4 Gebyr for arbeid med fastsettelse av nye og endring av tillatelser. Rogaland fylkeskommune skal derfor betale et gebyr på **kr. 45 600,-**.

Eventuelle merknader til varselet sendes Statsforvalteren innen 14 dager fra mottak av dette brevet.

Med hilsen

Kirsten Redmond Kristiansen (e.f.)
fagleder forurensing

Maria Terese Creighton
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

MULTICONSULT AS	Postboks 265 Skøyen	0213	OSLO
EIGERSUND KOMMUNE	Postboks 580	4379	EGERSUND
Sør-Norges Fiskarlag	Postboks 936	6001	ÅLESUND
Museum Stavanger	Muségata 16	4010	STAVANGER
NORGES VASSDRAGS- OG ENERGIDIREKTORAT (NVE)	Postboks 5091 Majorstua	0301	OSLO
NJFF			NESBRU
Dalane vannområde			
Marianne Netland Skåra	Netlandsveien 89	4375	Hellvik
Leif Eirik Skåra	Netlandsveien 89	4375	Hellvik
Magnor Egge	Jærveien 1064	4375	Hellvik